

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Statsvetenskapliga Institutionen

Påverkas gymnasielärare av tidigare resultat i betygsprocessen?

- En experimentell studie om huruvida lärares vetskap om elevers tidigare prestationer påverkar betygsättningen.

Kandidatuppsats i

Statsvetenskap

VT- 09

Författare: Matilda Ström

Handledare: Anders Fredriksson

Antal ord: 8519

Abstract

Arbetet

Examensarbete i statsvetenskap på kandidatnivå vid Göteborgs universitet. Utgångspunkten är den svenska skolan som institution och huruvida betygsättningen kan ses som likvärdig. Lärarnas roll som tjänsteman granskas och den eventuella subjektiviteten i betygsättningen önskar att utredas. Det görs genom en teoriprovande, förklarande studie av experimentell design.

Syftet med studien.

Huruvida lärare tenderar att låta elevens tidigare prestationer speglas i betygsättningen och på så vis agera subjektivt utifrån sina kunskaper om elevernas tidigare prestationer

Hypotes

Lärares kunskap om elevens tidigare prestationer spelar in på hur eleven sedan bedöms av läraren och speglas på så vis i det betygsmässiga utfallet. Elever som tidigare har haft ett lågt betyg får lägre betyg vid betygsättningen av andra lärare, än elever som tidigare har haft ett högt betyg.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	5
2. Teoretiskt ramverk.....	7
2.1 Betygsättning.....	8
2.2 Definition av stimuli; vetenskapen om tidigare prestationsnivå.....	8
2.3 Resultat från tidigare studier.....	9
2.4 Kategorisering.....	10
2.5 Stereotyper.....	11
2.6 Sammanfattning och hypotes.....	13
3. Design.....	13
3.1 Metod.....	13
3.2 Urval av deltagare till experimentet.....	15
3.3 Validitet och reliabilitet.....	15
3.4 Operationalisering.....	18
3.5 Uppgiften jag använde mig av.....	18
3.6 Stimuli.....	19
3.7 Genomförande och reliabilitet.....	19
3.8 Forskningsetik.....	21
4. Resultatredovisning.....	21
4.1 Randomiseringskontroll.....	21
4.2 Resultat.....	22
4.3 Finns det statistiska skillnader mellan grupperna, och är de signifikanta?.....	23
5. Stutsatser och reflektioner runt uppsatsarbetet.....	25
6. Källförteckningar.....	28
7. Bilagor.....	30
7.1 Bilaga 1- Kontrollgrupp.....	30
7.2 Bilaga 2- Experimentgrupp nr 1.....	33
7.3 Bilaga 3- Experimentgrupp nr 2.....	36

Tabellförteckning

Tabell 4.1 Randomiseringskontroll.....	22
Tabell 4.2 Betyg som de olika grupperna har gett.....	23
Tabell 4.3.1 Post Hoc test på betingelse mot betygsmässigt utfall. Turkey test.....	24
Tabell 4.3.2 Medelvärde.....	24

1. Inledning

I Sverige lever vi i en demokratisk välfärdsstat där lika behandling och jämlikhet är viktiga värden som eftersträvas. Dessa aspekter bör genomsyra hela den svenska välfärdsstaten och dess offentliga institutioner, då självklart också den svenska skolan. Skollagens kapitel 1 § 2 är tydlig på denna punkt och säger att alla oavsett var i landet man befinner sig har rätt till en likvärdig skolgång. Alla barn och ungdomar skall, oberoende av kön, geografiskt hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom (Fjellman 2008, s. 2).

”Utbildningen skall ge eleverna kunskaper och färdigheter samt, i samarbete med hemmen, främja deras harmoniska utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I utbildningen skall hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd. Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan

- 1. främja jämställdhet mellan könen samt*
- 2. aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Lag (1999:886).” (Skollagen kap1§ 2).*

Lärarna bör alltså vara objektiva i sin betygsättning och bedömning av eleverna. Med objektivitet menar jag då att betygsättningen enbart skall vara ett direkt mått av elevens nuvarande kunskaper. Kön och etnicitet eller tidigare prestationer skall inte ha någon som helst inverkan på det betygmässiga utfallet. Detta innebär att om lärarna klarar att agera som neutrala tjänstemän och följa skollagen och skolverkets målstyrningsdirektiv skulle den svenska skolan vara jämlik och likvärdig i alla avseenden. För att det skall uppnås måste lärarna hantera olika situationer på ett objektivt sätt och alltid vara neutrala i sin tjänstemannaroll.

Som offentliga tjänstemän kan lärarna ses på som både demokratins tjänare och väktare (Lundquist 1998). Genom att de skall skydda demokratin genom att sörja för en likvärdig och demokratisk skolgång, där alla elever får samma möjligheter och förutsättningar. De skall också tjäna demokratin genom att följa skollagen och Skolverkets direktiv som förespråkar likvärdighet och objektivitet i skolan.

Total objektivitet är svår att uppnå både som privatperson och i sin arbetsroll. Vi är alla människor som genom livet upplevt olika saker som styr vårt sätt att tänka och agera. Våra upplevelser och erfarenheter är något vi bär med oss varje dag och som till stor del spelar in på hur vi upplever olika situationer. Den här problematiken gäller alla, också de svenska lärarna. Det känns näst intill orimligt att förvänta sig att lärare skall klara att vara hundra procent objektiva i läraryrket och sin tjänstemannaroll. Även om det finns formella reglerna som de förväntas arbeta efter så är alla individer som kan tolka dessa regler olika. Lennart Lundquist skriver i "Demokratins väktare" att det är lätt att man glider mellan att följa de formella reglerna och ett uppbyggt beteendemönster som inte fullt ut följer de existerande reglerna (Lundquist 1998, s. 41). Med det menar han att linjerna mellan de formella reglerna och etablerade sociala normer blir mer och mer otydliga och man på så sätt i sin tjänstemannaroll ofta inte följer lagen fullt ut, utan också agerar efter ett inlärt beteendemönster.

Det har tidigare forskats kring huruvida elevens identitet spelar in i betygsättningsprocessen, och om vem eleven är avgör betyget som läraren tilldelar eleven. Henrik Gullberg och Anna-Maria Fjellman är två samhällskunskapsstudenter som tidigare gjort experimentella studier kring subjektivitet i betygsättningen. Då med utgångspunkt i könets respektive etnicitetens påverkan på det betygsmässiga utfallet för eleven. Gullberg genomförde ett experiment för att undersöka om elevers etnicitet påverkar betygsättningen. Gullberg fann dock ingen signifikant skillnad i betygsättningen mellan de två grupperna, där den ena fick betygsätta en elev med europeiskt utseende och den andra med utomeuropeiskt utseende (Gullberg 2008). Fjellmans resultat visade dock en signifikant skillnad mellan betygsättning av pojkar och flickor. Hon kom fram till resultatet att betygsättningen inte var likvärdig och att lärarna tenderade att ge flickor högre betyg än pojkar. Fjellman argumenterar för att experimentet tydligt visade att elever med jämställda prestationer inte tilldelades de samma betygen och att likvärdigheten i betygsättningen därför är bristande (Fjellman 2008).

Total objektivitet tycks vara svårt att uppnå på alla områden, både som offentligt anställd och privatperson. Socialpsykologen Brown tar upp diskussionen runt att vi får allt för många intryck för att klara att hantera allt utan att stoppa det i fack. För att hantera vår vardag är det väldigt vanligt att vi genom förförståelse och fördomar kategoriserar in människor i olika grupper utifrån vilken kunskap vi har om dem (Brown 1988). Kategorisering kan leda till

felaktigt bemötande och bedömning av elever. Om lärare tenderar att kategorisera in elever i grupper utifrån den information de har om deras individuella egenskaper kan det leda till att likvärdigheten i betygprocessen går förlorad. Det bör då nämnas att det inte är kategorisering i sig som är fel eller negativ, den är däremot en förutsättning för att dagens betygssystem skall fungera. Problemet uppstår dock när kategoriseringen sker på felaktigt underlag. Fjellmans uppsats ger belägg till den här tankegången kring kategorisering kan få stöd och man bör granska strukturen kring betygställningsprocessen för att se om den är demokratisk försvarbar. Vilket kan tyda på att den svenska demokratin inom skolvärden och de strukturella förhållandena kring lärarnas roll fallerar. Deras position och maktutövande genom betygställning bör då granskas på fler plan än vad som tidigare gjorts.

Jag har byggt vidare på iden att undersöka de betygmässiga utfallen i den svenska gymnasieskolan. Trots att Fjellman och Gullbergs uppsatser belyser problematiken runt subjektivitet och bristande likvärdighet i betygställningen så finns det ännu mycket outforskat inom området. Med min studie vill jag därför ta steget vidare till nya marker och utreda huruvida lärares vetskap om elevers tidigare prestationsnivå påverkar betygställningen i de svenska klassrummen, med utgångspunkt i de svenska gymnasieskolorna. Syftet med min undersökning är att utreda huruvida lärare tenderar att låta elevers tidigare prestationer speglas i betygställningen och på så vis agera subjektivt utifrån sina kunskaper om elevernas tidigare prestationer. Det är en förklarande studie, där mitt syfte blir att förklara varför betygen sätts som de gör. Genom mitt experiment vill jag återskapa en så verklighetstrogen betygställningssituation som möjligt. Det gjorde jag genom att be ett antal samhällslärostudenter som utbildar sig mot gymnasienivå läsa en kortare fiktiv text och sedan betygsätta denna. Jag randomiserade in lärostudenterna i tre grupper, två experimentgrupper och en kontrollgrupp. Alla fick samma text men de två experimentgrupperna tillfördes stimuli att eleven tidigare inte uppnått betyg G i SO respektive uppnått betyg MVG i SO.

2. Teori

Skolans utformande och hur elevers framgång ser ut är ett omdiskuterat tema. Betyg är det vanligaste måttet att mäta elevens framgång med och det är ett sätt att kategorisera prestationerna.

2.1 Betygsättning

Betyg är en måttstock man använder sig av i den svenska skolan för att med bokstäver visa hur eleverna har lyckats i sina skolämnen. Dagens betygsystem består av en fyrgradig skala som består av betygen IG (icke godkänd), G (godkänd), VG (väl godkänd) och MVG (mycket väl godkänd). Betygen fyller funktionen att mäta individers kunskap och kompetens i olika ämnen (Korp 2003, s. 44). Betyg är en lagstadgad rätt lärarna har att kategorisera eleverna in i grupper, utifrån deras kunskap. För att veta vilken betygskategori den enskilde eleven faller under finns det tydliga direktiv från skolverket och betygs-kriterier som lärarna själva skall sätta sig in i.

Själva betygsättningen är processen som läraren går igenom från mötet med eleven, bedömningen till slutligen det uppnådda betygs-mässiga resultatet. Betygsättning är en stor del av lärarens arbetsuppgifter och det är viktigt för både lärare och elev att denna process går rätt till. Det finns speciella målstyrningsdirektiv från skolverket som lärarna skall följa i sin bedömning av varje individuell elev. Dessa riktlinjer och målstyrningsdokument skall främja att betygsättningen blir likvärdig för alla elever oavsett social och geografisk bakgrund (Skollagen kapitel 1 §2).

2.2 Definition av stimuli; vetenskapen om tidigare prestationsnivå

Att definiera tidigare prestationsnivå kan vara svårt, det finns många aspekter som kan säga något om elevens prestationer. Betyg är dock det lättaste och mest konkreta måttet i på prestationer i skolan, eftersom betygs-kriterierna är de samma över hela Sverige (www.skolverket.se). Därav har jag utgått ifrån tidigare uppnått betyg i SO på högstadiet när jag nämner tidigare prestationsnivå. Vetenskapen om tidigare prestationsnivå definierar jag som huruvida den läraren som skall betygsätta eleven har kunskap om vad eleven tidigare har uppnått för betyg i det aktuella ämnet. Hur vanligt det är att lärare på gymnasienivå har kunskap om elevers tidigare betyg har jag inte undersökt och har inte heller så stor kunskap om. Men man kan tänka sig att det lättaste och kanske vanligaste är att tidigare betyg framkommer när läraren och eleven samtalar med varandra. Det kan också tänkas att läraren har tillgång till elevens resultat i databas, vet vad intagningspoängen från högstadiet är på den individuella eleven eller att klasserna ämnesvis är indelade utifrån prestationsnivå. Med indelning efter prestationsnivå menar jag uppdelning av elever utifrån vilken prestationsnivå de ligger på när de startar gymnasiet, i form av nivågrupperingar av elever. För att denna

kunskap skall ha kunnat påverka betygsättningen skall den ha funnit till hands för läraren innan denna själv skall bedöma och betygsätta eleven.

Kunskap om en individs egenskaper kan enligt Brown föra till att vi med avsikt eller ej kategoriserar personens egenskaper utifrån felaktiga grunder, alltså inte baserat på vad eleven i nuläget presterar utan vad eleven tidigare har presterat (Brown 1988).

2.3 Resultat från tidigare studier.

Som nämnts tidigare har Fjellman och Gullberg gett intressanta bidrag till forskningen kring hur betygsättningen i de svenska skolorna går till med tanke på likvärdighet. Att betygen inte bara sätts utifrån betygskriterierna, utan att lärarna också påverkas av stereotypa bilder som kan leda till felaktig kategorisering av eleverna och deras prestationsnivå.

Gullbergs experimentella studie som gick ut på att testa sambandet mellan etnicitet och betygmässigt utfall i gymnasieskolans samhällskunskap A, visade stora betygmässiga skillnader inom grupperna, även åldersskillnader inom grupperna (Gullberg 2008, s. 57). Han argumenterade med stöd i teorin för att lärare tenderar att påverkas av elevens etniska härkomst, vilket resulterar i felaktig kategorisering i betygprocessen. Resultatet visade dock att det inte var någon signifikant skillnad mellan grupperna och att etnicitet inte påverkade det betygmässiga utfallet (Gullberg 2008, s. 57).

Syftet med Fjellmans studie var att undersöka om elevens kön har inverkan på det betygmässiga utfallet för eleven. Hennes frågeställning lyder ”Kan flickornas försprång bero på något annat än goda kunskaper och höga prestationer?” (Fjellman 2008, s.14). Hennes studie visar som Gullbergs att det också är en stor betygmässig spridning inom alla grupperna, detta kan som Fjellman skriver ledas tillbaka till att det finns ett relativt stort tolkningsutrymme och oklarhet kring betygskriterierna (Fjellman 2008, s. 26). Fjellmans experimentella studie om kön nådde dock upp till signifikansnivån och korrelerade på så sätt både med den tidigare forskningen kring kategoriseringen och betygsättning (Fjellman 2008). Fjellmans studie visar att det finns belägg för att forskningen kring kategorisering av individer utifrån deras personliga yttre och inre egenskaper också kan appliceras på skolan. Fjellman konkluderar sin studie med att man kan härleda den bristande likvärdigheten till oklara mål, kategorisering och habitus (Fjellman 2008, s. 30). Slutsatsen blir att betygen inte sätts enbart utifrån betygskriterierna och målstyrningsdokumenten, utan även andra orsaker spelar in.

2.4 Kategorisering

Det kan tänkas att det överallt i samhället finns sociala normer och regler, som vi människor lever efter. Alla individer har subjektiva åsikter, både de vi är medvetna om men också sådana som vi inte tänker över. Subjektivitet finns överallt hos alla individer, även hos lärare. Sociologi studerar hur samhället inverkar på oss människor och vårt agerande och går djupare in i hur människan agerar som social och kulturell varelse (Giddens 2003). Samhället som vi lever i är ett komplext system och för att lättare förstå och förenkla världen tenderar vi att placera in individer i olika grupper. Det vill säga kategorisera individer, för att definiera vem vi och andra är (Brown 1988, s. 222). Genom att kategorisera förenklar vi vår komplexa värld, och gör det lättare för oss att se mönster och förklaringar (Fjellman 2008, s. 10).

Kategoriseringar gör det lättare för oss människor att tolka många situationer, men kan också skapa problem och felaktiga bilder av verkligheten. Grupptänkande i form av kategorisering kan leda till negativa konsekvenser i form av skapandet av stereotypa bilder av individer som inte stämmer överens med verkligheten (Brown 1988, s. 159). Det kan innebära att lärare kategoriserar in eleverna i grupper utifrån vilken prestationsnivå de tidigare har befunnit sig på och lägger alldeles för stor vikt på det i betygsättningsprocessen. Det finns acceptabla anledningar till att kategorisera elever i skolan och det är utifrån den nuvarande kunskapsnivån eleven befinner sig på. Icke acceptabla kategoriseringar av elever, är kategoriseringar som baserar sig på egenskaper som prestationsnivå, kön och etnicitet som eleven har. Vad som är acceptabelt definieras av skolans målstyrningsdokument (www.skolverket.se). En lärare är subjektiv i sin bedömning och betygsättning när denna låter icke acceptabla grunder spela in vid kategoriseringen i betygsättningsprocessen. Läraren tilldelar då eleverna olika grupproller utifrån tidigare egenskaper, som i sin tur leder till olika status i lärarens ögon. Den här rollfördelningen medför att gruppleddaren, som i min undersökning är lärare, inte kan förhålla sig objektivt till eleverna (Brown 1988, s. 88).

Man kan dock tänka sig att kategorisering delvis kan ha en positiv inverkan i betygsättningsprocessen. Med hjälp av kategorisering kan lärarna på ett snabbare och enklare sätt kan företa en bedömning av eleverna. Utan att vår mänskliga hjärna skulle använda sig av kategorisering skulle arbetsuppgifter som betygsättning antagligen vara en mycket mer avancerat och tidskrävande arbete. Det bör också nämnas att betygsättning och betygsriterierna i sig är en form av kategorisering av eleverna. Betygsriterierna beskriver

klart och tydligt vilka kunskaper och egenskaper eleverna i respektive ämnen skall ha tillgodosett sig för att uppnå specifika betyg (www.skolverket.se). Genom betygsättningen finns det alltså en lagstiftad rätt att kategoriserar eleverna in i fack ut ifrån läroplanens betygsgränser. Det bör nämnas att det inte är kategorisering i sig som är fel eller negativ. Den är däremot en förutsättning för att dagens betygssystem skall fungera. Problemet uppstår dock när kategoriseringen sker på felaktiga grunder och inte enbart baseras på elevens kunskaper. Betygsättningen kan vara en komplex del av lärarens arbetsuppgifter, där man på ena sidan skall behandla varje individ utifrån egna premisser och förutsättningar, samtidigt som man skall kunna placera in alla elever i olika kategorier efter vår svenska betygsskala. Det bör nämnas att lärarnas tjänstemannauppdrag i form av betygsättning är en balansgång där de både skall tillämpa individualisering av alla elever men samtidigt kunna bedöma och betygsätta alla efter samma kriterier. Eftersom att målstyrningsdokumenten i skolan innehåller relativt stora möjligheter för kommuner och skolor att själva tolka och utforma tillvägagångssätt, innebär detta ett relativt stort tolkningsutrymme för lärarna i bedömningen (www.skolverket.se). Detta kan tänkas medföra att andra egenskaper än den aktuella prestationen hos eleven som för till kategoriseringen.

2.5 Stereotyper

Lärare är, som oss alla andra människor, individer med olika bakgrund och förutsättningar. Vi har alla med oss ett socialt bagage från vår uppväxt och nätverket runt oss, en del som vi är medvetna om annat som bara finns där och kanske påverkar oss utan att vi reflekterar över det. Detta sociala bagage kan komma till uttryck genom fördomar och förförståelse. Genom fördomar som kan böttna i vår insocialisering kan individer, däribland lärare, påverkas till att ta felaktiga beslut, som ger utslag i felaktigt betyg (Brown 1988, s. 167). Fördomar kan påverka läraren att på felaktiga grunder ge eleven i fråga en positiv eller negativ särbehandling (Brown 1988, s. 167). Denna särbehandling som är ett samband mellan lärarens uppfattning av eleven och betyg, snarare än elevens förmåga, för till att betygsättningen förlorar legitimitet och blir en odemokratisk beslutsprocess. Detta baseras sig på lärarens subjektiva tankar snarare än verkligheten. Fördomar och personliga upplevelser kan vara en bidragande faktor till bildandet av stereotypa bilder av elever, som medför en kategorisering på felaktiga grunder.

Det som skiljer stereotyper från kategorier, är att man först skapar sig en stereotyp bild av något för att sedan kategorisera denna (Brown 1988). I detta fall skapar läraren då först en

stereotyp bild av eleven baserat på förkunskaper och förförståelse, som i sin tur leder till vilken kategori eleven hamnar under. Denna kategori, som den stereotypa bilden medför att eleven placeras under, ger utfall i vilket betyg eleven sen uppnår.

Forskning om betygsättning visar att lärares förväntningar till stor del spelar in på hur de bedömer eleven. Läraren skapar alltså stereotyper utifrån vad denna vet om eleven. Stereotyper är ett resultat av att vi önskar att förenkla och ordna världen för att lättare förstå oss på den (Brown 1988, s. 235). Stereotyper är när vi skapar mentala bilder av olika sociala grupper i vårt huvud som nödvändigtvis inte är verklighetsförankrade. Detta är ett normalt mänskligt kognitivt beteende (Brown 1988, s. 238). Stereotypa bilder av individer, som i det här fallet är elever, kan göra att de kategoriseras in i felaktiga betygmässiga grupper utifrån den stereotypa bilden läraren har av eleven.

Lärarna kan ses som frontlinjebyråkrater i sin tjänstemannaroll. Som frontlinjebyråkrater befinner de sig i en komplex situation där de både skall tillfredsställa klienten alltså elevens behov, samtidigt som de skall uppfylla målsättningarna från sina överordnade, följa läroplanen och skollagen (Fredriksson 2006, s. 15). Dessa frontlinjebyråkrater har dock ett relativt stort handlingsutrymme, som i sin tur kan medföra både för och nackdelar för eleverna. Stort handlingsutrymme kan föra till av varje enskild elev lättare inom skolans ramar kan få en individuellt anpassad skolgång och på så sätt få bättre förutsättningar för att uppnå ett bättre betyg. Stort handlingsutrymme kan dock också medföra att lärarna i sin tjänstemanna roll kan ha svårt att veta huruvida de skall bemöta och bedöma elever, som i sin tur kan vara en orsak till att det bildas stereotypa bilder och kategoriseringar av klienterna. Lärare som vet att en elev tidigare har uppnått ett högt betyg, kan då lättare ge denna elev en positiv särbehandling. Detta genom att läraren skapar en stereotyp bild av att eleven är duktig och förtjänar höga betyg. Stereotypa inkorrekt bild av individer har visat sig att bidra till det tas relativt felaktiga beslut, däribland nämns betyg vara en kategori som blir lidande (Brown 1988, s. 232). Stämmer det så betyder det att rollfördelning och stereotypa bilder av eleverna bidrar till att lärarna kategoriserar in eleverna efter tidigare prestationer och att bedömningen i den svenska skolan inte blir rättvis och legitim. Om det som socialpsykologin säger är ett vanligt mänskligt kognitivt beteende att skapa mentala bilder av grupper som inte alltid korrelerar med verkligheten, bör teorin föra till att hypotesen att lärare tenderar att lägga vikt på tidigare prestationer ger ett positivt utfall i experimentet.

2.6 Sammanfattning och hypotes.

Om kategoriseringar av elever sker på ett demokratiskt och likvärdigt sätt, eller om lärare låter sig påverkas av andra faktorer än skolans målstyrnings dokument, anser jag bör granskas efter att ha satt mig in i den teoretiska litteraturen kring kategoriseringen och subjektivitet. Jag önskar med min uppsats utreda huruvida lärare bildar sig stereotypa bilder och agerar diskriminerande och fördomsfullt med tanke på betygsättningen. Utifrån teorin utgår jag ifrån att lärares vetskap om elevens tidigare prestationer spelar in på hur eleven sedan bedöms av läraren och speglas så vis i det betygsmässiga utfallet. De tidigare prestationerna påverkar då betygsättningen på det sättet att eleven kan tilldelas ett för lågt eller ett för högt betyg, baserat på vad eleven tidigare har uppnått för betyg. Jag tänker mig att elever som tidigare fått låga betyg också senare får låga betyg, även om deras kunskapsnivå enligt betygskriterierna ger dem rätt till ett högre betyg. Dessa elever med en bakgrund som lågpresterande får då en negativ särbehandling av läraren. Tvärtom blir det för de elever som tidigare fått höga betyg, men i dagens läge inte ligger på lika hög nivå och enligt betygskriterierna skulle tilldelas lägre betyg. Jag tänker mig då att dessa elever får en positiv särbehandling i form av för höga betyg. Baserat på den teoretiska utgångspunkten önskar jag alltså att utreda om fördomar för till stereotypa felaktiga bilder av eleverna, vilket i sin tur gör att kategoriseringen till de olika betygen inte sker på rätt premisser och att likvärdigheten brister. Hypotesen blir då att elever som tidigare har haft ett lågt betyg, vid betygsättningen av andra lärare får lägre betyg än elever som tidigare har haft ett högt betyg.

3. Design

3.1 Metod

Uppsatsen är en experimentell studie av förklarande modell, som också är teoriprovande. Det vill säga att jag utgår ifrån en teori och testar denna. Utifrån den teoretiska bakgrunden är hypotesen jag har testat om lärarnas kategorisering av eleverna utifrån tidigare prestationer medför subjektivitet och undergräver den demokratiska rätten till en rättvis och likvärdig skolgång, då med fokus på betygsprocessen. Anledningen till att jag valde experiment som metod är att experiment är ett mycket bra sätt att få kunskap om orsak och verkan (Essaiasson m fl 2007, s. 371). Experiment går ut på att man försöker återskapa en situation så lik verkligheten som möjlig för att finna en förklaring, genom att tillsätta stimuli. Experiment ger mig möjlighet att studera min stimuli som är elevens tidigare prestationsnivå mot min

beroende variabel som är det uppnådda betyget. Med tidigare prestationsnivå menar jag då betyget som eleven uppnått som avgångsbetyg från högstadiet, det är min oberoende förklaringsvariabel som jag vill undersöka om den korrelerar med betygsättningen på gymnasienivå och se om det spelar någon roll om lärarna vet att eleverna är högpresterande, respektive lågpresterande i betygsättningsprocessen. Med högpresterande menar jag en elev som har uppnått MVG i betyg och med lågpresterande en elev som inte uppnått G i betyg.

För att pröva hypotesen utförde jag ett experiment där lärarstudenter som läst samhällskunskap fick betygsätta en uppgift som motsvarar en uppgift skriven av en gymnasieelev i ämnet samhällskunskap A. Alla lärarstudenterna fick veta att eleven går på gymnasiet och läser samhällskunskap A och fick samma uppgift. Jag utgick ifrån en uppgift i samhällsvetenskap som tidigare används i experimentella studier av Henrik Gullberg och Anna-Maria Fjellman (Gullberg 2008, bilaga 8 s. 33). Anledningen till att jag valde den här redan formulerade uppgiften är för att den redan är utprovad genom två tidigare experiment och samtidigt är mycket kort och koncis. Fördelen av att den redan är utprovad i andra experiment är att jag kan utläsa hur den tidigare har fungerat, positiva och negativa egenskaper är redan till viss del kartlagda. Det är också intressant att se sambandet till de andra studiernas resultat och huruvida lärares vetskap om elevens tidigare prestationsnivå påverkar mer eller mindre än kön och etnicitet. Att uppgiften var kort och koncis gjorde experimentet mer genomförbart, eftersom det var lättare att få tag i personer som kunde tänka sig att avsätta en kortare tid än lång tid.

Jag har valt att använda mig av experiment för att jag ville pröva min teori på en så verklighetstrogen situation som möjligt. Experiment var ett bra val vid detta tillfälle, eftersom jag ville förklara populationen lärares agerande. Att jag använde mig av lärarstudenter i stället för färdiga lärare kan dock ses som en brist vid studien. Det optimala hade självfallet varit att vända sig till färdiga lärare, men att få tag på så många lärare som kunde tänka sig att ställa upp föreföll mycket komplicerat och tidskrävande. Därav föll valet på lärarstudenter, som trots allt är de som inom kort tid skall bedöma och betygsätta våra elever och bör därav både ha intresse och tillägnat sig kunskap i frågan.

Experiment var också det närmaste jag kunde komma en verklig betygsättningssituation och därför den bästa möjligheten för generalisering. Jag är dock medveten om att experimentella studier kan medföra vissa problem, som också poängteras i Anna-Maria Fjellmans uppsats.

Hon nämner att det bör vara minst 30-40 deltagare per grupp, något som hon själv inte uppnår (Fjellman 2008, s. 15). För att undvika samma problematik runt generaliserbarheten, som Fjellman hade på detta område, har jag lagt stort arbete på större grupper, därav valet av lärarstudenter eftersom jag ansåg de var lättare att komma i kontakt med, än färdiga yrkesaktiva lärare. Experiment kan också ha problem med generaliserbarheten, då de bör upprepas två gånger för att man säkerligen skall kunna veta att resultatet är tillförlitligt.

3.2 Urval av deltagare till experimentet

Genom att använda mig av lärarstudenter fick jag fördelen att alla är samlade på en plats, vilket gjorde det lättare att uppnå ett större antal deltagare i mitt experiment. Jag anser också att det var en fördel att vända sig till lärarstudenter eftersom dessa ännu inte är påverkade av vilken skola de varit yrkesverksamma på och alla befinner sig i en relativt liknande situation. Något som i sin tur kan medföra mindre problem vid randomiseringen.

För att hitta personer som kunde delta i mitt experiment använde jag mig av icke slumpmässigt urval. Det gjorde jag eftersom det är svårt att genomföra en slumpmässig undersökning av lärarstudenter inom min tidsram, ett slumpmässigt urval hade inneburit att allt för mycket tid hade gått till resor i runt i landet (Esaiasson m fl 2007, s. 214). I stället valde jag då att koncentrera min undersökning på universitet och högskolor närliggande Göteborg för att minska tidsbortfall på resor. Mitt val föll då på Göteborgs universitet, Högskolan Väst och Karlstads universitet.

När jag sedan hade fått tag i mina experimentdeltagare randomiserade jag dem in i de tre grupper. Jag använde mig då av en efterdesign. Randomiseringen gjordes utifrån mina tre betingelser, två experimentgrupper och en kontrollgrupp. Dessa grupper utsattes för olika stimuli. Anledningen jag använde mig av randomisering var för att man skall låta slumpen bestämma vilka deltagare som hamnar i respektive grupper och utsätts för de specifika stimuli (Esaiasson m fl 2007, s. 104). Genom att jag använde mig av randomisering så förhindrade jag att andra variabler än min förklaringsvariabel var med och påverkade mitt resultat. Därav blev det lättare att kunna dra konkreta slutsatser utifrån experimentet.

3.3 Validitet och reliabilitet

När man genomför kvantitativa undersökningar som i mitt fall, är det viktigt att ha en hög reliabilitet, alltså frånvaro av osystematiska slumpmässiga fel (Esaiasson m fl 2007, s. 70).

För att få en god reliabilitet var jag noga med att det inte skulle uppstå slarvfel i mitt experiment, som är min datainsamling till uppsatsen. För att kontrollera reliabiliteten i min undersökning hade det optimala varit att genomföra experimentet två gånger (Esaiasson m fl 2007, s. 71). Men eftersom jag tidsmässigt inte hade denna möjlighet har jag varit noga med att se till att mitt mätinstrument i form av den experimentella fiktiva uppgiften, flera gånger blivit kontrollerad för att vara korrekt och inte innehålla slumpmässiga slarvfel.

Man önskar också att uppnå en hög validitet, det vill säga att man undviker systematiska fel i sin undersökning (Esaiasson m fl 2007, s. 63). För att jag skulle uppnå en hög validitet och reliabilitet var jag noga med att mitt mätinstrument vara likadant vid varje användningstillfälle. Mitt mätinstrument var uppgiften som jag lämnade ut till alla tre grupperna. Jag var därför noga med att alla experimentdeltagare fick exakt samma uppgift att bedöma, förutom den extra stimuli som de två experimentgrupperna tilldelades.

Det var också viktigt att se att min randomisering gick bra till och att jag uppnådde ungefär lika stort antal i de olika grupperna. För att kontrollera randomiseringen hade jag i slutet av varje enkät, som jag gav alla experimentdeltagare, ett antal frågor att svara på för att kartlägga personliga egenskaper som kan spela in. Egenskaper som hur länge de har studerat på lärarprogrammet, hur många terminer i samhällskunskap de läst, ålder, kön och tidigare erfarenheter av betygsättning. Dessa frågor gav mig möjlighet att kartlägga att det inte finns systematiska skillnader mellan de olika betingelserna, vilket i så fall skulle kunna föra till att det inte enbart är vetskapen om elevens tidigare prestationsnivå som jag undersöker.

Som jag tidigare nämnt är min studie en teoriprovande experimentell studie av förklarande art. Utgångspunkten ligger därav i teorin, och jag söker förklaring på min hypotes genom att genomföra ett experiment för att se om stimuli har inverkan på min beroendevariabel. Det gjorde jag för att se om det existerade ett kausalt samband mellan tidigare prestationsnivå och betygsättning. Min studie är en undersökning av verkligheten och lärares betygsättning i den, därav är det en empirisk studie. Det är också viktigt att diskutera validiteten som är ett uttryck av de operationaliseringar av teorin som jag gjorde (Esaiasson m fl 2007, s. 67). Den externa validiteten är ett mått hur generaliserbar min undersökning är på populationen (Esaiasson m fl 2007, s. 375). Min population är lärare i Sverige och om jag skall nå en hög extern validitet så skall min studie kunna generaliseras på samtliga gymnasielärare i samhällsvetenskap i Sverige. Jag anser inte att det var av stor vikt att mina experimentdeltagare var samlade i

Västsverige, som Fjellman skriver i sin uppsats så bör det vara mer som förenar alla landets lärare än som skiljer dem ifrån varandra (Fjellman 2008, s. 17). Samtidigt anser jag det var nödvändigt att använda mig av deltagare som är i samma del av landet eftersom jag behövde uppnå så stort antal som möjligt för att höja min externa validitet. Som metodpraktikan rekommenderar så skall man minimum ha ett antal på 30 personer till varje betingelse. Då jag hade tre betingelser bestående av en kontrollgrupp och två experimentgrupper, innebar det att det optimala hade varit om jag hittat 90 deltagare till min studie. Hade jag haft möjlighet att använda mig av så många deltagare hade jag säkrat en högre generaliserbarhet och en högre extern validitet. Jag uppnådde 67 deltagare i mitt experiment, därav blev det lite drygt 20 personer per betingelse. Genom att mitt antal inte blev lika stort som jag hoppats på kan den externa validiteten och generaliserbarheten komma att bli något lidande som den också blev i Fjellmans uppsats. Fjellmans uppsats brister något på det här området genom att hon bara använder sig av två grupper och endast har 47 experimentdeltagare (Fjellman 2008, s. 18). Men genom att jag använde mig av ytterligare en experimentgrupp blev det en högre extern validitet än Fjellmans undersökning. Problemet med att ha små grupper antalsmässigt är att det kan vara svårt att nå upp till signifikansnivån, även om man kan se effekter av sin stimuli.

Den interna validiteten är hur jag valde att dela in mina deltagare i grupperna (Esaiasson m fl 2007, s. 375). Jag randomiserade mina deltagare in i respektive grupper och eftersom jag använde detta tillvägagångssätt var det slumpen som avgjorde vilken grupp man kom att tillhöra och därav kom min studie ha en hög intern validitet. För att analysera mitt experimentella resultat använde jag mig av statistikprogrammet spss, för att se om det finns statistiska skillnader mellan de tre grupperna. När man har fler än två grupper använder man sig av en envägsvariansanalys (Esaiasson m fl 2007, s. 383). Då gör man en analys i två steg, först det så kallade F-testet för att pröva hypotesen mot medelvärdet. Efter det gör man ett post hoc-test för att få fram vilka av grupperna som skiljer sig från varandra på det beroende variabeln (Esaiasson m fl 2007 s. 384). Jag använde mig först av ett F-test för att testa nollhypotesen och se hur mitt medelvärde såg ut. För att min undersökning skulle få belägg ville jag hitta en statistisk signifikans på 95 % nivå, det vill säga att felmarginen högst får vara 5 % för att jag skulle ha ett signifikant samband mellan tidigare prestations nivå och betygsättning. Efter att ha testat medelvärdet, gick jag vidare med ett post hoc-test för att se vilka grupper som skilde sig åt. Variansanalysen gav mig möjlighet att se och dela in variansen på min beroendevariabel, vilket gjorde det lättare att tolka mitt resultat (Esaiasson m fl 2007, s. 385). Min analys var lätt att genomföra genom att använda spss, då jag har få

och konkreta betyg som blev mina variabelvärden. Det kan dock uppkomma en del problem när man analyserar experimentella resultat. För att jag skulle kunna uppnå ett bra resultat som blev generaliserbart var det mycket viktigt att jag inte fick ett stort bortfall av experimentpersoner, därav skulle min randomisering inte ha lika stor verkan och en skev fördelning i grupperna skulle innebära negativa konsekvenser i form av lägre validitet. Då min randomisering var lyckad, ser jag inte att denna skulle ha några negativa konsekvenser mot den interna validiteten.

3.4 Operationalisering

När man operationaliserar ned teoretiska begrepp, betyder det att man omvandlar teorin till en empirisk mätbarsituation (Esaiasson 2007, s. 59). Jag operationaliserade ned teorin till en empirisk mätbar situation när jag valde att genomföra en experimentell studie.

Jag operationaliserade till ett experiment för att kunna komma fram till en förklaring till lärares agerande i betygsättningsprocessen. Min operationalisering kom till uttryck genom min experimentella mätning av huruvida lärarna bedömer olika beroende på vilka förkunskaper de fick om eleven som de skulle betygsätta. Urvalet och randomiseringen i undersökningen som jag operationaliserade ned min studie till gav utfallet i vilken validitet jag uppnådde.

För att man skall kunna genomföra en god prövning av sin hypotes är det viktigt att avståndet mellan teorin och den operationella indikatorn inte är för stort. Är det avståndet för stort går det ut över validiteten i undersökningen (Esaiasson m fl 2007, s. 60). Den hypotes jag kommit fram till och teori jag ville pröva på verkligheten är om lärares vetskap om elevens tidigare prestationsnivå påverkar betygsättningen. Denna hypotes känns mycket nära min operationalisering till den mätbara situation som jag skapade genom ett experiment.

3.5 Uppgiften jag använde mig av

I min experimentella undersökning använde jag mig av en uppgift som är framarbetad av Anna- Maria Fjellman till hennes experimentella studie kring huruvida kön påverkar betygsättningen. Den här uppgiften har senare också används av Henrik Gullberg i hans experimentella studie om huruvida etnisk härkomst påverkar det betygsmässiga utfallet för eleven. Att jag använde mig av en redan använd uppgift, gör att jag har ett mer välbeprövat och genomarbetat material som två studenter redan har sett resultatet ut av. Hade jag själv istället formulerat en ny text hade jag inte haft samma möjlighet att kunna jämföra min studie

mot dessa tidigare gjorda experimentella studier. Min studie är som sagt mycket lik Fjellmans och Gullbergs, men skiljer sig i från deras på den avgörande punkten att jag har bytt ut förklaringsvariabeln och undersökte huruvida vetskapen om elevens tidigare prestationsnivå påverkar det betygsmässiga utfallet.

3.6 Stimuli

Stimuli är det man tillför experimentgrupperna för att undersöka sambandet mellan förklaringsvariabeln och den beroende variabeln (Esaiasson m fl 2007). Min förklaringsvariabel är lärares kunskap om elevers tidigare prestationsnivå. Min beroende variabel som undersöks i samband med min förklaringsvariabel är betygsättningen. För att undersöka detta använde jag mig av stimuli att experimentgrupperna fick olika bakgrundsinformation om vad eleven tidigare hade uppnått för betyg i SO på högstadiet. Experimentgrupp 1 (inte G), fick veta att eleven inte uppnått G i SO, medan experimentgrupp 2 (MVG) fick veta att eleven uppnått MVG i SO. Utöver stimuli som tillfördes de två experimentgrupperna fick alla tre betingelserna identiska uppgifter att betygsätta.

3.7 Genomförande

Experimentet måste också vara en god simulation av verkligheten (Esaiasson m fl 2007, s. 386). Mitt experiment var en enkel uppgift som bör kunna uppfattas verklighetstroget, dock kan det uppstå problematik runt att experimentpersonerna bara fick en mycket kort uppgift att bedöma under en kortare tid. Experimentpersonerna fick heller inte diskutera sin betygsättning med andra lärare. I en vanlig situation skulle lärarna ha längre tid på sig, mer underlag från eleven och möjlighet att diskutera med sina kollegor.

Om jag lyckades komma upp i ett högre antal än om jag använt mig av färdiga lärare, är svårt att veta, men i så fall har det bidragit till att jag fick en bättre validitet i studien än om jag använt färdiga lärare (Esaiasson m fl 2007). Genom att vända mig till lärarstudenter fick jag fördelen att fler experimentpersoner var samlade på samma plats och jag sparade därför restid. Att jag använde mig av lärarstudenter istället för lärarna i experimentet, kan ha medfört att resultatet av undersökningen kommer lite bort från verkligheten.

För att få kontakt med elever på lärarprogrammet mot samhällskunskap på gymnasienivå, valde jag att först kontakta läraren på respektive skolor som var ansvarig för utbildningen. Jag förklarade hela syftet med studien och vad jag ville kontrollera med den och sa samtidigt att

eleverna inte kommer att kunna få all information eftersom det är ett experiment. Efter denna korta förklaring om projektet fick jag mycket positiv respons från de ansvariga lärarna på alla skolorna jag kontaktade och fick samtidigt kontaktuppgifter till de undervisande lärarna i samhällskunskap för lärarprogrammet. Jag kontaktade då i nästa steg lärarna för att också få ett godkännande av dem innan vi tillsammans bestämde när och hur det skulle genomföras. Både jag och de inblandade lärarna i Karlstad, Trollhättan och Göteborg ansåg att det bästa var om jag gjorde mitt experiment i samband med ett undervisningstillfälle. Jag fick då fördelen att alla eleverna var samlade på ett och samma ställe utan att jag behövde kontakta dem.

När jag sedan gick ut i klasserna började jag med en kort presentation om mig själv och informerade om att jag höll på att skriva en kandidatuppsats i statsvetenskap. Därefter förklarade jag att jag var intresserad av att få deras hjälp till uppsatsen genom att läsa en kortare text och sedan betygsätta denna och svara på några få frågor. Detta gjorde jag utan att säga vad jag ville ha fram av studien eller avslöja att det var ett experiment. Jag gav också alla studenterna som medverkade i experimentet möjligheten att ta mina kontaktuppgifter och informerade om att de kunde höra av sig till mig om de önskade att få uppgiften tillskickad över email eller post när denna var färdig. Innan jag delade ut uppgiften till deltagarna påtalade jag om att det var helt frivilligt att delta och att man när som helst kunde välja att dra sig ur, och själv avgöra om man ville svara på frågorna.

Alla tre betingelserna tilldelades identiska uppgifter, där det tydligt framgick att studenten de förväntades bedömda studerade samhällskunskap A på gymnasienivå. De fick också en introduktion till uppgiften, frågorna studenten förväntades svara på och själva svaret.

Kontrollgruppen fick enbart ut uppgiften och informationen runt denna, men fick inte veta något om eleven som har skrivit den. Experimentgrupp 1 fick en identisk uppgift, men jag lade till stimuli, som här var uppgiften om att studenten var högpresterande, hade MVG i betyg i samhällskunskap. Experimentgrupp 2 fick också en identisk uppgift, med stimuli som här var vetskap om att studenten var lågpresterande och tidigare hade IG i betyg i samhällskunskap. Alla experimentdeltagarna fick information om vad uppgiften gick ut på och elevens svar, men utan betyg utskrivet.

3.8 Forskningsetik

I experimentella studier som min, är det svårt att veta hur mycket man skall avslöja om experimentet till deltagarna. Eftersom att man inte kan avslöja experimentets syfte utan att förstöra för sig själv i sin undersökning, är det viktigt att man gör genomtänkta etiska övervägningar innan man genomför sin studie.

Min studie är en väldigt enkel fiktiv uppgift, utan någon form av stötande text. Jag var ändå noga med att följa vetenskapsrådets etiska riktlinjer i genomförandet av mitt experiment. Vetenskapsrådets forskningsetiska principer går ut på att man skall följa de fyra kraven, samtyckekravet, informationskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet 2002, s. 7). Jag var därför noga med att informera deltagarna om att experimentet var helt frivilligt, och att man när som helst kunde välja att dra sig ur. De fick också information om att allt material enbart skulle användas till forskning och att alla självklart skulle vara anonyma. Eftersom jag inte kunde avslöja alla detaljer bakom studien, eller att det var ett experiment, gav jag alla deltagare mina kontaktuppgifter så att de när uppsatsen är klar skall kunna kontakta mig för att ta del av studien.

Jag ser inte att det kan uppstå etiska problem med min undersökning. Lärarstudenterna fick efter genomförandet av experimentet veta exakt vad detta gick ut på och kunde då också dra sig ur om de inte ville ha med sin betygssättning i resultatet. Självklart kommer alla lärarstudenter vara anonyma.

4. Resultat

4.1 Randomiseringskontroll

För att se att mina grupper blev relativt lika efter min randomisering hade jag ett antal frågor som lärarstudenterna svarade på efter att de betygssatt uppgiften. Dessa frågor gick ut på att kartlägga individuella skillnader som eventuellt skulle kunna påverka resultatet och medföra att det inte enbart blev min förklaringsvariabel som undersöktes. För att undvika att detta skulle ske, kontrollerade jag genom mina frågor för andra tänkbara egenskaper som eventuellt skulle kunna spela in, jag ville då se att experimentdeltagarna i de olika grupperna inte skilde sig merkvärt åt.

Min randomiseringskontroll visade dock som tabell 4.1 visar att randomiseringen av de tre betingelserna var lyckad och jag uppnådde en relativt bra fördelning på de randomiseringsfrågor som jag ställde deltagarna. Den största skillnaden mellan grupperna var vilket kön lärarstudenterna hade, men jag ser dock inte att detta skall vara något stort problem och kommer troligtvis inte påverka det resultatmässiga utfallet.

Tabell 4.1 Randomiseringskontroll

	Experimentgrupp 1 Inte G	Experimnetgrupp 2 MVG	Kontrollgrupp
Kön	Man	75% (15)	39% (9)
	Kvinna	25% (5)	61% (14)
Ålder (medelvärde)	25	25	25
Terminer på lärarprogrammet (medelvärde)	4,75	4,8	4,9
Terminer i samhällsvetenskap (medelvärde).	2,2	1,8	2,2
Erfarenhet av betygsättning	Ja	40% (8)	48% (11)
	Nej	60% (12)	52% (12)
Skola studenten studerar vid	Karlstad	10% (2)	17% (4)
	Högskolan Väst	30% (6)	35% (8)
	Göteborgs	60% (12)	48% (11)
			50% (12)

4.2 Resultat

I min experimentella undersökning nådde jag upp till 67 deltagare som randomiserades in efter mina tre betingelser. Deltagarna betygsatte den fiktiva texten utifrån den gällande

betygskalan i de svenska gymnasieskolorna. För att lättare kunna studera resultatet av betygsättningen kodade jag betygen från bokstäver till siffror, på en skala från 1 till 4, där 1 motsvarar IG och 4 motsvarar MVG. Sedan satte jag upp en tabell över hur många av deltagarna som gav de olika betygen i fördelat i under de tre betingelserna. För att få en bättre överblick räknade jag också ut den procentuella fördelningen per betyg och betingelse.

Tabell 4.2. Betyg som de olika grupperna har gett.

	IG	G	VG	MVG	Total
Kontrollgrupp	4,1% (1)	42,1% (10)	54,2% (13)	0,0% (0)	100% (24)
Experimentgrupp 1, inte G	25,0% (5)	45,0% (9)	30,0% (6)	0,0% (0)	100% (20)
Experimentgrupp 2, MVG	4,3% (1)	39,1% (9)	43,4% (10)	13,0% (3)	100% (23)
Total	10,4% (7)	41,8% (28)	43,3% (29)	4,8% (3)	100% (67)

Antal personer i betingelserna som gav de olika betygen, visas inom parentes.

4.3 Finns det statistiska skillnader mellan grupperna är de signifikanta?

Efter genomförandet av experimentet fann jag en signifikant skillnad mellan de två experimentgrupperna. Den här signifikanta skillnaden var mellan experimentgrupp 1 (inte G) och experimentgrupp 2 (MVG) och ligger under fem procent nivån, på $p = 0,019$. Jag kunde dock inte finna någon signifikant skillnad mellan experiment grupp 2 (MVG) och kontrollgruppen, eller mellan experimentgrupp 1 (inte G) och kontrollgrupp. Men skillnaden mellan experimentgrupp 1 (inte G) och kontrollgruppen ligger på $p = 0,099$ och kan ändå anses vara relativt hög.

Tabell 4.3.1 Post Hoc test på betingelse mot betygsmässigt utfall. Turkey test.

(I) Grupp	(J) Grupp	Medelvärde skillnad (I-J)	Signifikans nivå
Kontrollgrupp	Experimentgrupp 1, inte G	0,45000	0,099
	Experimentgrupp 2, MVG	-0,15217	0,743
Experimentgrupp 1, inte G	Kontrollgrupp	-0,45000	0,099
	Experimentgrupp 2, MVG	-0,60217*	0,019
Experimentgrupp 2, MVG	Kontrollgrupp	0,15217	0,743
	Experimentgrupp 1, inte G	0,60217*	0,019

* Medelvärdesskillnaden är signifikant på 5 procent nivån.

Det resultat experimentet visar tyder på ett samband med teorin kring kategorisering och stereotypa bilder av individer. Det ser jag genom att jämföra medelvärdet och medelvärdesskillnaderna mellan experimentgrupperna och kontrollgruppen.

Medelvärde Tabell 4.3.2

	Medelvärde (standard avvik)
Experimentgrupp 1, inte G	2,05 (0,25)
Experimentgrupp 2, MVG	2,65 (0,35)
Kontrollgrupp	2,50 (0,10)

Medelvärdstabellen är ett resultat av att jag har kodat betygen till siffror och på så sätt kunnat räkna ut det betygsmässiga medelvärdet. Betygen tilldelades ett värde mellan 1 och fyra, där IG=1, G=2, VG=3 och MVG=4. Standardavviket anges inom parentes.

Signifikansnivån uppnås mellan experimentgrupp 1 inte G och experimentgrupp 2 MVG, då på $p = 0,019$. Mellan experimentgrupp 1 inte G och kontrollgruppen uppnås inte signifikant nivå, men vi kommer till $p = 0,099$ som kan ses som relativt hög.

Det bör dock nämnas att det är större skillnad mellan kontrollgruppen och experimentgrupp 1 (inte G), än mellan kontrollgruppen och experimentgrupp 2 (MVG). Det kan tyda på att lärare även kan vara skeptiska till andra lärares tidigare bedömning. En annan förklaring som också framkom genom kommentarer från några av lärarstudenterna, var att den här uppgiften inte

motsvarade en uppgift som de skulle kunna ge betyget MVG. De ansåg att nivån var för låg. Det kan mycket väl tänkas att denna uppgift kan befinna sig på för låg nivå för att lärarstudenterna skulle vilja ge betyget MVG, men då uppgiften redan varit använd i två experimentella studier utan att den här problematiken uppkommit så valde jag att se på det som enskilda lärarstudenters åsikter, istället för att se på det som ett fel med studien. Det har inte heller något att säga för själva studien, eftersom alla grupperna tilldelades samma uppgift. Kommentarer som också framkom efter genomförandet var att ett antal av lärarstudenterna inte ansåg sig kunna ge ett betyg enbart baserat på en enkel uppgift, utan att ha mer förkunskaper om eleven. Det bör dock nämnas att enskilda betygsättningar bör kunna förväntas av lärarna, då detta krävs av dem ute i den verkliga arbetsituationen. När läraren betygsätter i en verklig betygssituation har denne längre tid på sig och ett ansikte att knyta uppgiften till, samt dessutom möjlighet att diskutera med andra lärare. Jag ser dock efter genomförandet att problematiken kring att jag inte skrev någon längre förklaring om hur den fiktiva eleven, som sades ha skrivit uppgiften, hade fått förbereda sig för provet, om det var sal eller hemprov och om de fick använda sig av böcker vid provtillfället. Även om detta inte skrevs ut så tänkte jag mig att eleven genomförde provet på ett traditionellt sätt, i klassrum utan samarbete med andra elever och utan tillgång till böcker under provtillfället.

5. Slutsatser och reflektioner runt uppsats arbetet.

I min studie argumenterar jag för att stereotypa bilder leder till felaktiga kategoriseringar av elever i den svenska gymnasieskolan.

Jag undersökte genom mitt experiment om lärares vetskap om elevens tidigare prestationsnivå påverkar det betygsmässiga utfallet och hittade en skillnad på 95 procentsnivån. Denna skillnad visar att mitt resultat är signifikant och att min förklaringsvariabel, lärares vetskap om elevens tidigare prestationsnivå, påverkar min beroende variabel, det betygsmässiga utfallet. Resultatet jag har kommit fram till korrelerar med den tidigare forskningen och teorin kring kategorisering och stereotypa bilder av individer. Resultatet tyder alltså på att lärare som får veta vilket betyg eleven tidigare har uppnått till stor grad låter det spela in i betygsättningen.

Resultatet ger stöd åt hypotesen att lärare är subjektiva i sin bedömning, och att de låter vetskapen om tidigare prestationer påverka dem i sin betygsättning. Eftersom jag når över

signifikansnivån är resultatet intressant utifrån den teoretiska utgångspunkten. Läraren har alltså efter tillgången till kunskapen om elevens tidigare prestationer svårt att förhålla sig objektivt till eleven. Läraren bildar en stereotyp bild av eleven och kategoriserar in denna i de betygsmässiga facken utifrån vetskapen om tidigare prestationsnivå i stället för att vara objektiv och enbart kategorisera utifrån betygskriterierna och skolverkets målstyrningsdokument. Efter att ha sett mitt experimentella resultat och studerat tidigare undersökningar, däribland Fjellmans, ser man en problematik kring hur betygssättningen går tillväga. Resultaten tyder på att det finns problem när det gäller likvärdighet i betygssättningen. Därav bör legitimiteten i den svenska betygssättningen granskas ur likvärdighetssynpunkt. Om det generellt sett finns problem med likvärdigheten, som mitt resultat indikerar, bör det diskuteras om något skall göras något kring utförandet av betygssättningen i skolan. Kanske bör man införa en anonym betygssättning för att eliminera risk för felaktig kategorisering. Risken finns att problemet ligger djupare och i så fall måste man kanske söka bättre lösningar på problemet. Är det inte likvärdighet i betygssättningen på grund av kategorisering av elever baserat på fel underlag, kan det tänkas att denna felaktiga kategorisering sker även innan betygen sätts i undervisningssituationen. Eventuellt bör man då söka efter förändring i processen på fler plan än att bara ta till anonymitet i betygssättningsdelen.

Lennart Lundquist skriver, om likvärdigheten brister, bör det kanske göras något kring betygssättningsstrukturen i den svenska skolan (Lundquist 1998). Kanske vårt betygssystem inte längre kan ses som legitimt eftersom den svenska skolan skall stå för likvärdighet och lika förutsättningar för alla elever.

Elitskolor och betygsegregerade skolor kan också bidra till större olikheter och bristande likvärdighet. Med tanke på mitt resultat, som visar att lärare låter sig påverkas av vetskapen om tidigare prestationer i sin betygssättning, kan det göra att lärare, som jobbar i skolor där de vet att alla elever är högpresterande, ger eleverna en positiv särbehandling och då bristande likvärdighet. Mitt resultat visar dock att det är en större del av lärarna som sätter ett lågt betyg när det fick veta att eleven tidigare inte uppnått G, än lärare som sätter ett högt betyg när det fått veta att eleven uppnått MVG. Därav anser jag inte att problemet med införande av elitskolor vara ett lika stort problem som skolor där eleverna genomgående är lågpresterande. Resultatet av experimentet visar att negativ särbehandling av lågpresterande elever är mer förekommande, än positiv särbehandling av högpresterande elever.

Resultatet är ett relevant bidrag till betygsforskningen av den anledningen att experimentet ger ytterligare belägg till studier kring bristande likvärdighet i den svenska gymnasieskolan. Detta resultat visar subjektivitet och ger stöd åt den socialpsykologiska teorin om kategorisering (Brown 1988). För att skapa en bredare kunskap kring hur skolans likvärdighet brister och hur lärare felaktigt kategoriserar eleverna utifrån deras tidigare prestationer anser jag att det hade varit intressant att se mer forskning på det här området. Vidare kunde man ha undersökt de samma aspekterna jag undersökt, men då genom att utföra experimentet på färdigutbildade, verksamma lärare. För att uppnå en högre generaliserbarhet hade det varit intressant att se en mer omfattande studie på området som vände sig till ett betydligt större antal deltagare.

6. Källförteckningar

Brown Rubert (1988). *Group processes- Dynamic within and between Groups*. Blackwell, Malden.

Esaiasson Peter, Gilljam Mikael, Oscarsson Henrik och Wägnerud Lena (2007). *Metodpraktikan- Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Nordstedts Juridik.

Fjellman Anna-Maria (2008). *Duktiga flickor och tuffa pojkar- en experimentell studie om könsskillnader i betygsättningen*. Examensarbete i samhällsvetenskap vid Göteborgs universitet.

Fredriksson Anders (2006). *Läraruppdraget i en förändrad skola- Om ett tjänstemannaskap i skärningspunkten mellan byråkrati, professionalism, marknad och brukarinflytande*. Avhandlings PM Statsvetenskapliga institutionen Göteborgs universitet.

Giddens Anthony (2003). *Sociologi*. Studentlitteratur Lund.

Gregow Torkel (2007). *Sveriges Rikes*. Nordstedts Juridik.

Gullberg Henrik (2008). *Olika etnicitet, lika rätt? – En experimentell studie om etnicitets påverkan på betyg och bedömning*. Examensarbete i samhällskunskap vid Göteborgs universitet.

Korp Helena (2003). *Kunskapsbedömning- hur, vad och varför? Myndigheten för skolutveckling*, Stockholm.

Lundquist Lennart (1998). *Demokratins väktare*. Studentlitteratur, Lund.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer- inom humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning*. Vetenskapsrådet, Stockholm.

www.skolverket.se hämtat den 1 maj 2009

7. Bilagor

Bilaga 1- Kontrollgrupp

Mitt namn är Matilda Ström och jag studerar statsvetenskap på Göteborgs universitet. Den här undersökningen kommer att ligga som grund i mitt examensarbete på kandidatnivå i statsvetenskap. Deltagarna som jag vänder mig till i undersökningen är lärarstudenter, mer specifikt mot inriktning samhällsvetenskap på gymnasienivå.

Deltagandet i undersökningen är helt frivillig, och du kan när som helst välja att dra dig ur. Självklart är också alla deltagare anonyma. Har du några frågor angående undersökningen är du välkommen att kontakta mig på mail eller telefon.

Tack för din hjälp med mitt examensarbete!

MVH Matilda Ström

0762-308518

gusstrman@student.gu.se

Tänk dig in i följande situation:

Du undervisar i samhällskunskap på gymnasienivå, och har för tillfället en kurs i samhällskunskap A som behandlar ideologier och demokrati. Efter att du ett par lektioner har undervisat om ideologierna konservatism, liberalism och socialism, har du nu genomfört ett prov med klassen för att testa elevernas kunskaper i detta specifika område.

Den uppgiften som du nu har framför dig och skall betygsätta, är skriven av en elev i din klass.

Din uppgift är nu att läsa igenom uppgiften individuellt och sedan sätta ett betyg på den.

Frågan lyder;

Välj ut två av följande ideologier och redogör för deras uppkomst och utveckling. Vad de står för samt vilka för- och nackdelar du själv tycker det finns med ideologierna?

- Konservatism
- Liberalism
- Socialism

Den fråga som eleven har svarat på vid prov tillfället är;

Konservatism

Konservatismen är en ideologi där man vill behålla det gamla och göra förändringar mycket långsamt. Den kändaste förespråkaren för konservatismen var Edmund Burke som levde på 1700-talet. Han kallades också konservatismens fader. I konservatismen tycker man att folket måste styras av en överhet. Det är staten som skall styra och leda människorna. Man anser också att det man äger ska man äga själv alltså enskilt och att inget ägs "tillsammans" av

samhället. Efter den franska revolutionen när den franska kungen och många adelsmän dödats blev de andra kungarna och adelsmännen i Europa rädda över vad som kunde och de ville bevara, konservera, det gamla samhället.

Den moderna konservatismen har förändrats ganska mycket och har en helt annan tradition än den konservatism som bland annat Burke förespråkade. De största partierna i Sverige som är konservativa är Moderaterna. De som röstade på de konservativa partierna förr var från början officerare, ämbetsmän och godsägare men om man röstar på exempel Moderaterna idag så röstar man för ”Den enskilda människans rätt att styra sitt eget liv”. De tycker alltså inte att så mycket ska ägas eller styras av samhället utan av det skall vara privat.

Liberalismen

Liberalismens idéer började växa fram under slutet av 1700-talet och början av 1800-talet. De vill ha frihet i alla former, tryckfrihet, yttrandefrihet och näringsfrihet. Man skall alltså få trycka och skriva vad man vill. Liberalismens ledargestalt var Adam Smith som levde på 1700-talet och var intresserad av ekonomi. Liberalisterna ville inte ha kvar det gamla ståndsamhället och var emot de som hade makt, kyrkan, stadsmakten och andra som hade privilegier. De tyckte att alla människor var lika värda och ville inte ha någon eller några personer som styrde utan tyckte att ”alla skulle ledas av sitt sunda förnuft”. De ville driva igenom sina idéer med fritt spridande utan våld. De tyckte inte heller att staten och kyrkan skulle lägga sig i mer än nödvändigt i frågor, och i kyrkan var det också religiös frihet. Idag är Folkpartiet det största Liberala partiet. Deras partisymbol är blåklinten som är Sveriges symbol för liberalismen. Annars har inte modern Liberalism förändrats så mycket mot den som växte fram från början av 1800-talet.

För- och nackdelar

Konservatorer vill att samhället skall styras av vissa personer som ska ha mer makt än resten av folket medan liberalisterna tycker att alla är lika värda och att samhället inte ska styras av någon. Annars vet jag faktiskt inte om det är så mycket som skiljer dem utan det är ju det att Liberalismen vill ha frihet på alla sätt medan Konservatismen vill ha kvar det gamla ståndsamhället som inte Liberalismerna vill, de tycker ju att alla människor är lika värda som de Konservativa tydligen inte tycker. Om jag skulle få bestämma vilken av dessa ideologier jag skulle vilja ha i mitt samhälle så skulle det självklart vara Liberalismen, eftersom jag tycker att varje person ska få bestämma själv. Jag tycker det är dumt när man delar in människor i grupper istället för att förstå att alla människor är lika värda. De liberala är mycket rättvisa i sitt sätt att tänka och jag tycker det låter bra att Staten inte ska lägga sig i mer än nödvändigt. Men jag tycker kanske också att man ska hjälpas åt lite mer i samhället än vad båda dessa ideologier verkar tycka.

Frågor för dig som läsare att svara på:

1) Vilket betyg ger du uppgiften?

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

IG

G

VG

MVG

2) Fyll i om du är man eller kvinna:

MAN

KVINNA

3) Din ålder:

4) Hur många terminer har du läst på lärarprogrammet?

5) Hur många terminer har du läst samhällsvetenskap?

6) Har du någon tidigare erfarenhet av att själv betygsätta elever på gymnasienivå?

JA

NEJ

Tack för din medverkan och bidrag till mitt examensarbete!

Är du intresserad av att ta del av resultatet ta i så fall kontakt med mig på mail;

gusstrman@student.gu.se

MVH Matilda Ström

Bilaga 2- Experimentgrupp 1, inte G

Mitt namn är Matilda Ström och jag studerar statsvetenskap på Göteborgs universitet. Den här undersökningen kommer att ligga som grund i mitt examensarbete på kandidatnivå i statsvetenskap. Deltagarna som jag vänder mig till i undersökningen är lärarstudenter, mer specifikt mot inriktning samhällsvetenskap på gymnasienivå.

Deltagandet i undersökningen är helt frivillig, och du kan när som helst välja att dra dig ur. Självklart är också alla deltagare anonyma. Har du några frågor angående undersökningen är du välkommen att kontakta mig på mail eller telefon.

Tack för din hjälp med mitt examensarbete!

MVH Matilda Ström

0762-308518

gusstrman@student.gu.se

Tänk dig in i följande situation:

Du undervisar i samhällskunskap på gymnasienivå, och har för tillfället en kurs i samhällskunskap A som behandlar ideologier och demokrati. Efter att du ett par lektioner har undervisat om ideologierna konservatism, liberalism och socialism, har du nu genomfört ett prov med klassen för att testa elevernas kunskaper i detta specifika område.

Den uppgiften som du nu har framför dig och skall betygsätta, är skriven av en elev i din klass. Den elev som skrivit nedanstående text nådde ej upp till betyget Godkänd (G) i SO-ämnena enligt den lärare som satte betyg i grundskolan.

Din uppgift är nu att läsa igenom uppgiften individuellt och sedan sätta ett betyg på den.

Den fråga som eleven har svarat på vid provtillfället är;

Välj ut två av följande ideologier och redogör för deras uppkomst och utveckling. Vad de står för samt vilka för- och nackdelar du själv tycker det finns med ideologierna?

- Konservatism
- Liberalism
- Socialism

Elevens svar;

Konservatism

Konservatismen är en ideologi där man vill behålla det gamla och göra förändringar mycket långsamt. Den kändaste förespråkaren för konservatismen var Edmund Burke som levde på 1700-talet. Han kallades också konservatismens fader. I konservatismen tycker man att folket måste styras av en överhet. Det är staten som skall styra och leda människorna. Man anser också att det man äger ska man äga själv alltså enskilt och att inget ägs ”tillsammans” av samhället. Efter den franska revolutionen när den franska kungen och många adelsmän dödats

blev de andra kungarna och adelsmännen i Europa rädda över vad som kunde och de ville bevara, konservera, det gamla samhället.

Den moderna konservatismen har förändrats ganska mycket och har en helt annan tradition än den konservatism som bland annat Burke förespråkade. De största partierna i Sverige som är konservativa är Moderaterna. De som röstade på de konservativa partierna förr var från början officerare, ämbetsmän och godsägare men om man röstar på exempel Moderaterna idag så röstar man för ”Den enskilda människans rätt att styra sitt eget liv”. De tycker alltså inte att så mycket ska ägas eller styras av samhället utan av det skall vara privat.

Liberalismen

Liberalismens idéer började växa fram under slutet av 1700-talet och början av 1800-talet. De vill ha frihet i alla former, tryckfrihet, yttrandefrihet och näringsfrihet. Man skall alltså få trycka och skriva vad man vill. Liberalismens ledargestalt var Adam Smith som levde på 1700-talet och var intresserad av ekonomi. Liberalisterna ville inte ha kvar det gamla ståndsamhället och var emot de som hade makt, kyrkan, stadsmakten och andra som hade privilegier. De tyckte att alla människor var lika värda och ville inte ha någon eller några personer som styrde utan tyckte att ”alla skulle ledas av sitt sunda förnuft”. De ville driva igenom sina idéer med fritt spridande utan våld. De tyckte inte heller att staten och kyrkan skulle lägga sig i mer än nödvändigt i frågor, och i kyrkan var det också religiös frihet. Idag är Folkpartiet det största Liberala partiet. Deras partisymbol är blåklinten som är Sveriges symbol för liberalismen. Annars har inte modern Liberalism förändrats så mycket mot den som växte fram från början av 1800-talet.

För- och nackdelar

Konservatorer vill att samhället skall styras av vissa personer som ska ha mer makt än resten av folket medan liberalisterna tycker att alla är lika värda och att samhället inte ska styras av någon. Annars vet jag faktiskt inte om det är så mycket som skiljer dem utan det är ju det att Liberalismen vill ha frihet på alla sätt medan Konservatismen vill ha kvar det gamla ståndsamhället som inte Liberalismerna vill, de tycker ju att alla människor är lika värda som de Konservativa tydligen inte tycker. Om jag skulle få bestämma vilken av dessa ideologier jag skulle vilja ha i mitt samhälle så skulle det självklart vara Liberalismen, eftersom jag tycker att varje person ska få bestämma själv. Jag tycker det är dumt när man delar in människor i grupper istället för att förstå att alla människor är lika värda. De liberala är mycket rättvisa i sitt sätt att tänka och jag tycker det låter bra att Staten inte ska lägga sig i mer än nödvändigt. Men jag tycker kanske också att man ska hjälpas åt lite mer i samhället än vad båda dessa ideologier verkar tycka.

Frågor för dig som läsare att svara på:

1) Vilket betyg ger du uppgiften?

IG

G

VG

MVG

2) Fyll i om du är man eller kvinna:

MAN

KVINNA

3) Din ålder:

4) Hur många terminer har du läst på lärarprogrammet?

5) Hur många terminer har du läst samhällsvetenskap?

6) Har du någon tidigare erfarenhet av att själv betygsätta elever på gymnasienivå?

JA

NEJ

Tack för din medverkan och bidrag till mitt examensarbete!

Är du intresserad av att ta del av resultatet ta i så fall kontakt med mig på mail;

gusstrman@student.gu.se

MVH Matilda Ström

Bilaga 3- Experimentgrupp 2, MVG

Mitt namn är Matilda Ström och jag studerar statsvetenskap på Göteborgs universitet. Den här undersökningen kommer att ligga som grund i mitt examensarbete på kandidatnivå i statsvetenskap. Deltagarna som jag vänder mig till i undersökningen är lärarstudenter, mer specifikt mot inriktning samhällsvetenskap på gymnasienivå.

Deltagandet i undersökningen är helt frivillig, och du kan när som helst välja att dra dig ur. Självklart är också alla deltagare anonyma. Har du några frågor angående undersökningen är du välkommen att kontakta mig på mail eller telefon.

Tack för din hjälp med mitt examensarbete!

MVH Matilda Ström

0762-308518

gusstrman@student.gu.se

Tänk dig in i följande situation:

Du undervisar i samhällskunskap på gymnasienivå, och har för tillfället en kurs i samhällskunskap A som behandlar ideologier och demokrati. Efter att du ett par lektioner har undervisat om ideologierna konservatism, liberalism och socialism, har du nu genomfört ett prov med klassen för att testa elevernas kunskaper i detta specifika område.

Den uppgiften som du nu har framför dig och skall betygsätta, är skriven av en elev i din klass. Den elev som skrivit nedanstående text nådde upp till betyget Mycket väl godkänd (MVG) i SO-ämnena enligt den lärare som satte betyg i grundskolan.

Din uppgift är nu att läsa igenom uppgiften individuellt och sedan sätta ett betyg på den.

Den fråga som eleven har svarat på vid provtillfället är;

Välj ut två av följande ideologier och redogör för deras uppkomst och utveckling. Vad de står för samt vilka för- och nackdelar du själv tycker det finns med ideologierna?

- Konservatism
- Liberalism
- Socialism

Elevens svar;

Konservatism

Konservatismen är en ideologi där man vill behålla det gamla och göra förändringar mycket långsamt. Den kändaste förespråkaren för konservatismen var Edmund Burke som levde på 1700-talet. Han kallades också konservatismens fader. I konservatismen tycker man att folket måste styras av en överhet. Det är staten som skall styra och leda människorna. Man anser också att det man äger ska man äga själv alltså enskilt och att inget ägs "tillsammans" av samhället. Efter den franska revolutionen när den franska kungen och många adelsmän dödats

blev de andra kungarna och adelsmännen i Europa rädda över vad som kunde och de ville bevara, konservera, det gamla samhället.

Den moderna konservatismen har förändrats ganska mycket och har en helt annan tradition än den konservatism som bland annat Burke förespråkade. De största partierna i Sverige som är konservativa är Moderaterna. De som röstade på de konservativa partierna förr var från början officerare, ämbetsmän och godsägare men om man röstar på exempel Moderaterna idag så röstar man för ”Den enskilda människans rätt att styra sitt eget liv”. De tycker alltså inte att så mycket ska ägas eller styras av samhället utan av det skall vara privat.

Liberalismen

Liberalismens idéer började växa fram under slutet av 1700-talet och början av 1800-talet. De vill ha frihet i alla former, tryckfrihet, yttrandefrihet och näringsfrihet. Man skall alltså få trycka och skriva vad man vill. Liberalismens ledargestalt var Adam Smith som levde på 1700-talet och var intresserad av ekonomi. Liberalisterna ville inte ha kvar det gamla ståndsamhället och var emot de som hade makt, kyrkan, stadsmakten och andra som hade privilegier. De tyckte att alla människor var lika värda och ville inte ha någon eller några personer som styrde utan tyckte att ”alla skulle ledas av sitt sunda förnuft”. De ville driva igenom sina idéer med fritt spridande utan våld. De tyckte inte heller att staten och kyrkan skulle lägga sig i mer än nödvändigt i frågor, och i kyrkan var det också religiös frihet. Idag är Folkpartiet det största Liberala partiet. Deras partisymbol är blåklinten som är Sveriges symbol för liberalismen. Annars har inte modern Liberalism förändrats så mycket mot den som växte fram från början av 1800-talet.

För- och nackdelar

Konservatorer vill att samhället skall styras av vissa personer som ska ha mer makt än resten av folket medan liberalisterna tycker att alla är lika värda och att samhället inte ska styras av någon. Annars vet jag faktiskt inte om det är så mycket som skiljer dem utan det är ju det att Liberalismen vill ha frihet på alla sätt medan Konservatismen vill ha kvar det gamla ståndsamhället som inte Liberalismerna vill, de tycker ju att alla människor är lika värda som de Konservativa tydligen inte tycker. Om jag skulle få bestämma vilken av dessa ideologier jag skulle vilja ha i mitt samhälle så skulle det självklart vara Liberalismen, eftersom jag tycker att varje person ska få bestämma själv. Jag tycker det är dumt när man delar in människor i grupper istället för att förstå att alla människor är lika värda. De liberala är mycket rättvisa i sitt sätt att tänka och jag tycker det låter bra att Staten inte ska lägga sig i mer än nödvändigt. Men jag tycker kanske också att man ska hjälpas åt lite mer i samhället än vad båda dessa ideologier verkar tycka.

Frågor för dig som läsare att svara på:

1) Vilket betyg ger du uppgiften?

IG

G

VG

MVG

2) Fyll i om du är man eller kvinna:

MAN

KVINNA

3) Din ålder:

4) Hur många terminer har du läst på lärarprogrammet?

5) Hur många terminer har du läst samhällsvetenskap?

6) Har du någon tidigare erfarenhet av att själv betygsätta elever på gymnasienivå?

JA

NEJ

Tack för din medverkan och bidrag till mitt examensarbete!

Är du intresserad av att ta del av resultatet ta i så fall kontakt med mig på mail;

gusstrman@student.gu.se

MVH Matilda Ström